

מסורת הש"ס

(א) [פסחיס מל: ושי"ג], (ב) [נחמס יב], (ג) [זיל] כן תעשה לשורך ללחק שבעת ימים יהיה עם אמו וזיוס השמיני תחת יו וכן תחל בילקוט רמז תרמ"ג], (ד) [לעיל פ] ושי"ג], (ה) [נחמס יב]: מעילה יב. [ומכר עד בתמורה יט"ו:] (ו) [נלקח פכ: ושי"ג], (ז) [ויקרא כג], (ח) [דברים יב], (ט) [שם קיד. ושי"ג], (י) [פי שם רש"י ד"ה י"ג ועין מנחם נחמס יב]. ד"ה יום ושי"ג], (פ) שייך לשי"ג.

תורה אור השלם

1. שור או כשב או עז כי קילד וקדח שבבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והללוא קדח קדח [לחק אשה לך]. ויקרא כב כו בן תעשה לך שמיטה לצאנך שבעת ימים יקדח עם אמו ביום השמיני תחתו לך: שמוכר כב כט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה (במסור הקודם) הנח כו' היכא דשני לאין סובוכין: הוא ממוה דלא לא תעשוק ולא מגול סמוכס הס. וכן הקשה בפרק לית כו' ושי"ג התורה פ' קדושים ונשער המלך מלכות ממן ומזה:

הגהות הב"ח

(א) נמי שני בלא תעשה ותו לא קמא מיקטל קטל שני מחקבל בפנים הוא: (ב) שם קדשים שניהם בחוץ וכו' פסול ופטור לרי' שמעון לרי' ומיות מלאו דשחיתו חן נמחק: (ג) שם אמר רב המטא וכו' בקדשים מאי טעמא כיון דכל כמה דלא זיק דם: (ד) תוס' ד"ה (בעמוד הקודם) הגה וכו' אמר ר'ה משה לישאל כשחטו לא"י ותקריבו ישרות תקריבו חובות לא תקריבו וגלגל לגבי שני מחסור זמן הוא בלי' ומיות מכל הישר דרך ישרות נמחק: (ה) ד"ה יום וכו' דלית לה הכי בהמנחם מקדש:

הגהות מהר"ב רינשבורג

[א] תר"ה (בעמוד הקודם) הגה וכו' דשני לאין סמוכין זה לזה אלא תעשה בלי' וכן הוא בנשוק המוס' בנחמס קיד"ד ע"ב: [ב] בא"ד דשני לאין סמוכין לעשה קאמר בלי':

מוסף רש"י

נתקן לעשה. דמכח ביה עשה ימירא למחמל שהולאו ונתקן מכלל לאו דלא קאי עליה בלאו דשאר פסולין [נחמס יב]. הא לילה. ליל שמיני, חזי. ולא היו מחוסר זמן [נחמס יב]. לקדושה. ראו להקדשו ואשי"ג דלא חזי לילה להקדש [שם]. כל הראוי לבא לאחר זמן. ענון זה שהוא ראו לשחט למחר בפנים ושחטו מחר היו עושר בלא תעשוק ואין בו כרת לפי שאינו מתקבל בפנים דלדיוור אותו ואלו שני טעם

נחקו לעשה. דמשמע בתוך זמנו בלא ירצה כדמרינן (תמורה דף ט: ע"ש) מולגדר לא ירצה"ו אלא הניחו לאחר זמנו וירצה דעל כרחק עשה זה לאו מעיקרא משמע כי ההיא דשלוה הקן דלמרינן [למן דף קמא]. מעיקרא משמע שלא האס ולא תקמנה ולא היו לאו הניתק לעשה ולוקין עליו אצל כאן הלכו קודם

לעשה שהלכו בתוך זמנו והעשה לאחר זמנו: **מיצעי ליה לדד' אפטוריקי.**

ולאו לעשה אחא: **הא כיצד לילה.**

שמיני כשעבר שציעי: **לקדושה.** מותר לקדשו משחשכה ואינו עובר משום בל תקדש פסוליס: **שני בלא תעשה.** דשחטיו חוץ ואשי"ג שאינו

בכרת בלאו מתקבל בפנים הוא מ"מ בלא תעשה הוא הוהיל ורצוי לאחר זמן.

ולאו ידידיה מפרש בפרק בתרא דזבחים (דף קיד.) מלא תעשון ככל

אשר אמתו עושים וגו'": **קמא מקטל קטולה.** לרי' שמעון דהא שמיטה

שאינה ראויה היא: **ואמר רבא גרסינן: לרבנן.** דלמרי שמיטה שאינה ראויה

שמה שמיטה: **שני פסול ופטור.** מכרת בלא מתקבל בפנים הוא: **לרי**

שמעון שניהם ענושין כרס. קמא מקטל קטליה ושני מתקבל בפנים

הוא ולענין שחטיו חוץ אף על גב דאינה ראויה מיחייב דלפילו אהך

שמיטה חייביה רחמנא: **אחד בחוץ.** תחלה ואח"כ אחד בפנים: **שני פסול ופטור.** מכרת. ובלאו דלוחו ואלו

לא מיירי התם דגבי שחטיו חוץ קאי. והא פטור לא אינטריך אלא אידי

דמי ראשון חייב תנא שני פטור: **לרי שמעון שני כשר.** דקמא מיקטל

קטליה ושני לאו מחוסר זמן הוא. כל הך פטורי דהכא משחטיו חוץ קאמר

ולא איירי בלאו דלוחו ואלו בנו כלל: **שני פסול ופטור.** בלאו מתקבל

בפנים הוא: **שני בלא תעשה.** ולא בכרת בלאו מתקבל בפנים הוא דהא

קמא שמיטה ראויה הוא: **התראס ספק.** דלמא לא אחי לרי זריקה

והוה ליה שמיטה שאינה ראויה הלכך לרי' שמעון איסורא איכא

מלקות ליכא ומ"מ לאו מתקבל בפנים הוא שהראשון ששחט וזרק הדם

בכר קודם שחטתו של שני שמיטה ראויה הוה כן שמעתי. וקשיא לי מאי

התראס ספק דקאמר הא ודאי שמיטה שני אינה ראויה לכיון דלדיוור אותו

ואת בנו נוהג בקדשים הוה ליה שני מחוסר זמן ואין שחיתו ראויה ואין

כאן התראס כלל. ונראה צעירי דלא גרסינן ליה להאי מ"ט אלא אין מלקות

אותו ואלו בנו נוהג בקדשים ותו לא מידי וטעמא משום דאין שחיתת השני ראויה מכיון ששחט ראשון

וזרק דמי הוה ליה שמיטה הראשון ראויה לית לן הא דלעיל דר' אושעיא [ב]. ודשני אינה ראויה להויה ליה מחוסר זמן ואין דמו

נזרק ופי' משובש הוא מאדם חריף ומפולפל: **ואודא רבא לטעמיה.**

דלמרי שמיטה אותו ואלו בנו התראס ספק הוא: **ואח"כ שחט שלמים.** זו ציוס: **פטור.** דהתראס ספק הוא ואליכא דר' שמעון

נקט מילתיה: **שלמים.** בפנים ואח"כ חולין בחוץ: **חייב.** דהתראס ודאי היא שכבר נזרק דמו של ראשון והשני אינו מחוסר זריקה:

אלא

יבד ותימה דר"ש הוא דלית ליה (י) בהמנחם מקדש [נחמס פד]. ואי רבי אפטוריקי כר"ש מאי פריך מנייה דסוגיה דהכא דפריך ולינקי

נמי משום מחוסר זמן לא פריך אלא לרבנן דלר' שמעון נמי לא לקי ועוד י"ל דנפקא מיניה הא דפסול משום מחוסר זמן דפסול אף בצממה

אצל פסול לילה ליכא בצממה לשמואל בשילהי ונחמס (דף קכ.) ע: **עוֹלָה** לאו בת אבי"ה היא. תימה אי"כ היכי משכחת לר"ש טומאה בעולה ובאימורים דהוי אוכל שאי אמה יכול להאכילו לאחרים כיון דאכילת מנחה לא שמה אכילה וכו"מ דחיבת הקדש משויא

אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

פא.

השמיני ירצה ולית לן למימר דלמא קרא דירצה שיש בו גס עשה עם הלאו דכל היכא דליכא למידרש לא מוקמינן ליה בלאוי ימירי ואלית לן לאוקומי הלאו בשאר פסולין והוי האי ניתק לעשה כי ההוא דפסחים דפרק אלו דברים (דף טו.) דלמרינן מלורע שנכנס לפנים ממחילתו פטור שנאמר כדד

ישצ הכתוב נתקו לעשה פי' נתקו משאר עמאים דהוו בלא יעמאלו מחניהם להעמיד אעשה כדדד ישצ וכן החולץ ליצמתו דהוי בלא יצנה וזא להוציאו מכרת דלשחט אח וכן הצערה ללאו יצנה לרי' יוסי והשתא ניחא סוגיא דפ' פרת חטאת [נחמס ד' קיב]:

דקאמר רבי שמעון אותו ואלו בנו ומחוסר זמן בלא תעשה ומפרש בגמרא(ט) טעמא מקרא דלא תעשון

כלל וגו' איש כל הישר צעניו אמר (י) לכן משה כשחטו לא"י ותקריבו

חובות לא תקריבו מכל הישר דרך ישרות וגלגל לגבי שילה מחוסר זמן

הוא ואמר רחמנא לא תעשון ופריך אי הכי מילקי נמי לילקי אלמנה אי"ר

זירא הכתוב נתקו לעשה פי' כיון דלמרינן דליכא צהדיא לאו במחוסר

זמן אי"כ לילקי עליה דליכא למימר דנתקו לעשה התם כי הלא דלמא

לגלות אעשה דלא ירצה לא קאי אמחוסר זמן אלא אשאר פסולין

דכיון דכחצ ציה לאו בפני עצמו לא שייך למימר הכי אצל לפי' הקונטרס

כי היכי דלא ירצה הוי ניתק לעשה הי"ג לא תעשון ואס כן מאי פריך

והר"ר שמואל מוורדוין' היה אומר דהכי פירושו כיון דלית ציה נמי לאו

דלא תעשון לילקי דלא אחי חד עשה ומנתק הני תרי לאוי כדלמרי במסכת

תמורה (דף י:) דלא אחי עשה דוהיה הוא וממורתו יהיה קדש ועקר תרי

לאוי דלא תחליפו ולא ימיר אותו ואח"כ לומר כן דהיינו דוקא* היכא דשני

לאוין סמוכין זה לזה[א] מדע דלמרי בפרק אלו הן הלוקין (מסות דף יד):

דלא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו ומייתי מוישלחו מן המחנה וגו' ולא

יעמאלו את מחניהם ומנא אלו הן הלוקין טמא הבא למקדש ומה ראה היא

דלמא התם משום דליכא תרי לאוי לא יעמאלו וגו' ואיכא נמי לאו דואל

המקדש אלו הן הבא ועוד דלמרינן בההוא פירקא דלא לקי אלאו דלא

מגול משום דניתק לעשה דוהשיב את הגולה אשר גול דליכא נמי לאו

דלא תעשוק דלמרי רבא צפ' המקבל (צ"מ קיא.) היינו עשק היינו גול ולמה כחציה בשני שמות לעבור עליו בשני

לאוין אלא ודאי דוקא היכא דשני לאוין סמוכין[א] קאמר דלא עקר להו חד עשה ועוד נראה הא דלא עקר חד עשה לאוי היינו כי ההוא

דתמורה דלא הוי ניתוק גמור דאין עס מנייה לתקן הלאו דוהיה קדש לאו עשייה הוא דמאליו קדוש דאס היה אומר הכתוב ואס ימיר

יקריב אז הוי ניתוק ובלאו הכי קשה שם הסוגיא וז"ל שם דכולהו דמייתי התם לא הוי ניתוק גמור ואין להאריך כאן: **י"ו הוצא**

ואח"כ מציוס לומו נפקא (ענינה דף כ:) ציוס ולא בלילה וי"ל דמההוא קרא לא הוה פסלינן לילה שאחר שבעה אלא כמו שאר לילות ואס

עלה לא ירד להכי קריך קרא דהכא דהוי מחוסר זמן ואס עלה רבי אפטוריקי כר"ש מאי פריך מנייה דסוגיה דהכא דפריך ולינקי

נמי משום מחוסר זמן לא פריך אלא לרבנן דלר' שמעון נמי לא לקי ועוד י"ל דנפקא מיניה הא דפסול משום מחוסר זמן דפסול אף בצממה

אצל פסול לילה ליכא בצממה לשמואל בשילהי ונחמס (דף קכ.) ע: **עוֹלָה** לאו בת אבי"ה היא. תימה אי"כ היכי משכחת לר"ש טומאה בעולה ובאימורים דהוי אוכל שאי אמה יכול להאכילו לאחרים כיון דאכילת מנחה לא שמה אכילה וכו"מ דחיבת הקדש משויא

למהני ציה חיצת הקודש כדלמרי בהמנחות והנסכים (מנחות קב:) אלא ודאי לא מהני ציה חיצת הקדש אלא לענין דאף על גב דכשרוף דמי משויא ליה אוכל אצל לא מהני לעשות אוכל האסור כמותו ויש לומר דלענין טומאה מודה דאכילת מנחה מנחה אכילה אצל לענין שמיטה ראויה לא הוה שמיטה ראויה אלא הראויה ללדס דומיא (בראשית מג) דעצות ענב והסבן:

כיון

עין משפט נר מצוה

א"מ מיי" פ"ג מהל' אסורי מצות הל"ס:

רבינו גרשום

הא כיצד לילה לקדושה כו'. כלומר: דיכול להקדישו בליל שמיני: כתיב קרא אחרינא וביום השמיני תתנו לי. כלומר הכתוב נתקן לעשה לפי' אינו לוקה על אותו לאו: שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה. היא כלומר כדאמרי' לעיל דכמה דלא מיידיק דם לא מישחרי בש"י ר' שמעון אומר שני בלא תעשה.

כלומר ולא יחבוה עוד את ובהיותם אבל אין בו כרת דמחוסר זמן הוא: ואותו אלו בנו הוא: הכי גרסי' שני מחקבל בפנים הוא וברת נמי ליחייב: ואמר רבא ואמרי לה כדי כלומר לרבנן ראשון ענוש כרת ופסול שני פסול פטור כלומר פסול דאחרות ואת בנו הוא דרבנן סברי שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ולא אמרינן דקמא מיקטל קטליה ואין חשוב אותו ואת בנו: (לר' שמעון שני (הן) [נמח] ענוש כרת דהוא סב' שחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה ואינו חשוב אותו ואת בנו דאמרינן קמא מיקטל קטליה ושני מחקבל בפנים הוא. אחד בחוץ ואחד בפנים כו' כלומר קדשים (אחד בחוץ ואחד בפנים) [שניהם בחוץ] לרבנן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה שני פסול משום אותו ואלו בנו ופטור מכרת אותו הוה מחקבל בפנים דמחוסר זמן הוא: לר' שמעון שני

דאמרינן קמא מיקטל קטליה ושני מחקבל בפנים הוא. אחד בחוץ ואחד בפנים כו' כלומר קדשים (אחד בחוץ ואחד בפנים) [שניהם בחוץ] לרבנן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה שני פסול משום אותו ואלו בנו ופטור מכרת אותו הוה מחקבל בפנים דמחוסר זמן הוא: לר' שמעון שני

דאמרינן קמא מיקטל קטליה ושני מחקבל בפנים הוא. אחד בחוץ ואחד בפנים כו' כלומר קדשים (אחד בחוץ ואחד בפנים) [שניהם בחוץ] לרבנן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה שני פסול משום אותו ואלו בנו ופטור מכרת אותו הוה מחקבל בפנים דמחוסר זמן הוא: לר' שמעון שני

דאמרינן קמא מיקטל קטליה ושני מחקבל בפנים הוא. אחד בחוץ ואחד בפנים כו' כלומר קדשים (אחד בחוץ ואחד בפנים) [שניהם בחוץ] לרבנן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה שני פסול משום אותו ואלו בנו ופטור מכרת דלא הוה מחקבל בפנים ואין חשוב קדשים גמורים: (לר' שמעון שני בלא תעשה ואינו חייב כרת: אין מלקות אותו ואלו בנו נוהג בקדשים אבל אותו ואלו בנו נוהג לפיכך אינו חייב [מלקות] (או אינו חייב) אלא [עובר] בלא תעשה: והאי כי קא שחית הוי התראת ספק. כלומר כששחטת (היווק) [היוהר] שלא תורק הדם שלא תתחייב אותו ואלו בנו לפי שספק הוא כששחטת אישך הדם התראת ספק לאו שמה התראת: ואודא רבא לטעמיה. כלומר רבא דאומר התראת ספק חולין ואח"כ שלמים פטור שחיטת קדשים לאו שמה שחיטת עד שזורק הדם ובעינדא דקא שחית הוי

התראת ספק שאין אנו יודעין אם יושך הדם אם לאו שלמים ואח"כ חולין

^[1] נמי בקדשים (משילה יב). כד"ס. שם חמס [גיסין פה].